

**IZVJEŠĆE O REDOVITOJ DJELATNOSTI
HRVATSKOG NACIONALNOG KOMITETA ICOM
ZA 2018. GODINU**

Ovo izvješće sadrži cjeloviti pregled redovite djelatnosti Hrvatskog nacionalnog komiteta ICOM, kao i (izdvojeno proslijeđen) privremeni financijski izvještaj o korištenju dodijeljenih sredstava.

ICOM HRVATSKA GODIŠNJA SKUPŠTINA

Hrvatski nacionalni komitet ICOM održao je dana 27. travnja 2018. godine u Rijeci (Prirodoslovni muzej Rijeka, Lorenzov prolaz 1) svoju redovitu godišnju skupštinu. Na skupštini je predsjednik ICOM Hrvatska dr. sc. Darko Babić podnio izvještaj o radu u prethodnoj godini uključujući i financijski izvještaj. Oba izvještaja su jednoglasno prihvaćena, te je jednako tako usvojen i osnovni plan rada/realizacije aktivnosti za 2018. godinu, te preliminarni plan rada za 2019. godinu. Podnesen je i izvještaj o stanju članstva koji pokazuje u odnosu na prethodnu godinu rast za tri institucionalna (Hrvatski muzej turizma, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju Zadar, Muzej grada Splita) i trinaest novih individualnih članova, odnosno rast od praktično 10% glede novog članstva.

U nastavku Skupštine predsjednik je predstavio usvojene (od relevantnih tijela službeno potvrđene) izmjene Statuta ICOM Hrvatska, prvenstveno logotipa prema novom logotipu središnjeg ureda ICOM Pariz te ostvarenu namjeru Izvršnog odbora ICOM Hrvatske o premještanju sjedišta udruge iz Zagreba u Rijeku (Prirodoslovni muzej Rijeka, Lorenzov prolaz 1, HR-51000 Rijeka), kako bi se pružila, formalna i stvarna podrška gradu Rijeci kao Europskoj prijestolnici kulture 2020. godine.

Glede programskom dijela redovitu godišnju skupština ICOM Hrvatska ponajprije se odredile teme vezane uz razvoj programa aktivnosti ICOM Hrvatska, te mogućnosti unaprjeđenja projektne suradnje (na nacionalnoj, ili ICOM međunarodnoj razini). Dodatne teme bile su razvoj aktivnosti putem društvenih mreža i uključivanje u projekte financirane od strane Europske komisije. Suglasnost oko potrebnog dodatnog razvoja projekata, različitih vrsta je posebno istaknuta i svesrdno podržana od strane svih prisutnih.

ICOM HRVATSKA IZVRŠNI ODBOR

Tijekom 2018. godine održane su ukupno četiri glavne sjednice Izvršnog odbora, te tri radne. Izvršni odbor je na svojim sjednicama razmatrao i odlučivao o tekućim poslovima, uključujući: o provedbi i financiranju pojedinih akcija iz programa ICOM Hrvatske za 2018. godinu, te o oblikovanju i prijavi prijedloga programa rada za 2019. godinu uključujući prijave prema Ministarstvu kulture RH, Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, Odjela za kulturu grada Rijeke te drugim regionalnim tijelima ili javnim i privatni kompanijama koje imaju godišnje natječaje za donacije. Također, razmatrani su i pojedini planovi oko mogućih budućih domaćinstva ICOM međunarodnih konferencija u Hrvatskoj, ponajprije za 2019. i 2020. godinu, prvi povezani ponajprije s aktivnostima ICOM Europe, europske kontinentalne alijanse ICOM nacionalnih komiteta a drugi (2020.) uz moguće domaćinstvo konferencije ICOM međunarodnog komiteta (ICOM-MEMO). S obzirom na odabir grada Rijeke kao Europske prijestolnice kulture za godinu 2020., te preseljenja sjedišta/središnjeg ureda Hrvatskog nacionalnog komiteta ICOM iz Zagreba u Rijeku Izvršni odbor ICOM Hrvatska je održao nekoliko radnih sastanaka s kolegama iz Rijeke, uključujući gradsku i županijsku upravu, s vrlo pozitivnim naznakama oko doprinosi uspjehu grada Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020.

Izvršni je Odbor također evaluirao prijave za nova članstva u ICOM-u, obavio distribuciju članskih naljepnica za tekuću godinu, te redovito usuglašavao prijedloge i sugestije pristigle iz središnjeg ureda ICOM u Parizu uključujući rad na razradi tzv. "crvene liste" ugroženih muzejskih predmeta i baštine na području Jugoistočne Europe, rad na izradi novog Statuta ICOM (međunarodnog - Pariz), postupku (re)definicije muzeja/muzejskih institucija na svjetskom nivou i nadopune strateškog plana razvoja ICOM (isto međunarodnog, ali posredno po logici stvari i nacionalnog).

ČLANSTVO

Prema registru članova udruge ukupni broj aktivnih individualnih članova u 2018. godini jest 120, dok je institucionalnih članova ukupno 34, što se po formuli središnjeg ureda svjetske muzejske organizacije (ICOM Pariz, središnji ured) računa kao 202 člana s pravom glasa.

Ukupni rast broja članova u tekućoj godini iznosi tri institucionalna (Hrvatski muzej turizma, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju Zadar, Muzej grada Splita) i trinaest novih individualnih članova, približno 10% što se može smatrati iznimnim uspjehom predma prostor za napredak ovdje svakako postoji, posebice ukoliko se želi inzistirati na međunarodnoj vidljivosti hrvatskog muzejskog sektora koji ICOM omogućuje. Odljev članstva se odvija prirodnim putem (odlazak u mirovinu), ili ponekad mirovanjem zbog trenutne promjene statusa što ustvari i ne predstavlja smanjenje samo po sebi. Registar članova udruge je dodatno unaprijeđen sukladno naputcima/pravilima koje je unio važeći Zakon o Udrugama, te je sada kvalitetno usustavljen.

MEĐUNARODNI DAN MUZEJA

ICOM Hrvatska je pravovremeno informirao članstvo i javnost o temi Međunarodnog dana muzeja 2018. (tema: "Hiper-povezani muzeji: novi pristupi, nova publika") putem e-obavijesti i putem svoje web stranice te je potaknuo muzejsku zajednicu na obilježavanje istog. U navedenom kontekstu ICOM Hrvatska je bio redoviti podupiratelj povezanih aktivnosti oko Međunarodnog dana muzeja koji se obilježava redovito 18. svibnja, a pokrenuta je 1977. godine upravo od strane Međunarodnog vijeća za muzeje (ICOM) s ciljem promocije muzeja kroz aktivnosti na preporučenu/godišnju temu kojom se želi povećati vidljivost i naglasiti važnost uloge muzeja u društvu i društvenom razvoju.

Jednako tako od strane ICOM Hrvatska hrvatski muzeji i muzejski djelatnici su bili pozvani da daju svoje prijedloge oko njima poželjnih tema, osobito interesantnim i inspirativnim našoj muzejskoj zajednici za Međunarodni dan muzeja 2020. i 2021. godine koje su kasnije bile prenesene na godišnjem zasjedanju ICOM generalne skupštine u Parizu.

ICOM Hrvatska, unatoč svom nastojanju da komunicira (djelomično promjeni lokalnu percepciju) oko relevantnosti Međunarodnog dana muzeja, koji je jedino, istinsko globalno prepoznato događanje (nasuprot drugih događanja vezano uz muzejski sektor, i njegovu promociju) u istom je ostao tek relativno (djelomično, skromno) podržan od nadležnih institucija. Isto ostaje jedan od važnih ciljeva ICOM Hrvatska u narednoj godini.

MREŽNE STRANICE ICOM HRVATSKA I E-OBAVIJESTI

Javnost i članstvo redovito je upoznato sa svim aktivnostima ICOM Hrvatske putem mrežnih stranica na kojima se stalno objavljuju sve novosti vezane uz rad ICOM Hrvatska nacionalnog komiteta. Stranice trenutno ažurira Darko Babić. Jednako tako svi članovi ICOM Hrvatske redovito primaju e-obavijesti o svim aktualnim događanjima vezanim uz ICOM (nacionalne, regionalne, Europske, globalne aktivnosti), o redovitim e-obavijestima brinu Darko Babić i Željka Modrić Surina.

DRUŠTVENE MREŽE/MEDIJI

ICOM Hrvatska je tijekom 2018. napravio potrebni/poželjni iskorak u daljnjoj promociji i popularizaciji ne samo aktivnosti Hrvatskog nacionalnog komiteta ICOM već sveukupne muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj zahvaljujući kontinuiranom volonterskom angažmanu kolegice Ileana Kurtović (bivše studentice sveučilišnog programa studija muzeologije i upravljanja baštinom na Sveučilištu u Zagrebu, danas doktorske studentice), ali sada i mlade kolegice Lane Pajdaš koja je preuzela dodatnu ulogu koordinatora ovih aktivnosti. Navedenim je unaprjeđena Facebook stranica ICOM Hrvatska koja je, zahvaljujući aktualnosti sadržaja postala praćena od velikog broja sljedbenika, pri

kraju 2018. godine ista ima preko 870 pratitelja što višestruko nadmašuje broj članova ICOM Hrvatske. Daljnji razvoj Facebook profila, kao i iskorak na druge društvene medije planirani su u narednom periodu s obzirom da se iskustvo s Facebook stranicom pokazalo više nego uspješno i vrlo korisno u promociji raznolikih muzejsko-baštinskih aktivnosti.

ADMINISTRATIVNI POSLOVI

ICOM Hrvatska je, sukladno svojoj misiji kao nacionalni komitet svjetske mreže muzejskih profesionalaca koja broji preko 41 000 članova u cijelom svijetu značajni dio vremena i sredstava uložio u redovitu regulaciju godišnjih članarina ICOM članova iz Republike Hrvatske, te posebice distribucije godišnjih markica/oznaka po napatku središnjeg ureda iz Pariza. Isto uključuje i redovito komunikaciju sa središnjim uredom u Parizu oko svih aktivnosti, događanja, promjena u tijeku ili onih koje su potvrđene od strane generalne skupština a validne za muzejski sektor na globalnoj razini.

PROGRAMI PROFESIONALNOG RAZVOJA I MEĐUNARODNE SURADNJE

Tijekom 2018. godine održano je niz predavanja, seminara, radionica ili konzultacija u različitim dijelovima Hrvatske ili u inozemstvu s ciljem osiguranja podizanja kvalitete profesionalnog muzejskog rada i kontinuiranog usavršavanja, te prezentacije potrebitog djelovanja muzejskog sektora i time posljedično ICOM zalaganja u pravcu napretka muzejske profesije. Unutar navedenog ostvarena je suradnja s brojnim što europskim, što svjetskim muzejskim/baštinskim stručnjacima pri čemu posebno izdvajamo:

- u siječnju 2018. svi članovi ICOM Hrvatska pozvani su da predlože svoje ideje (u obliku članka) za *ICOM & Routledge Museum Handbook Series / Volume 1: Museum Management*, odnosno prvu knjigu iz serije koje će zajedno objaviti ICOM i prestižni britanski izdavač Routledge na temu upravljanja u muzejima. Urednik navedenog izdanja, što je vrijedno za istaknuti, jest dr. sc. Darko Babić, predsjednik ICOM Hrvatska uz kanadsku muzeologinju Catherine Cole;

- sredinom ožujka hrvatski muzealci (posebice članovi ICOM Hrvatska) pozvani su da u složenom procesu koji upotrebljava ICOM središnji ured u Parizu, a kroz koordinaciju nacionalnih odbora ICOM svojim prijedlozima/idejama doprinesu definiranju tema Međunarodnog dana muzeja za 2020. i 2021. godinu. Izneseni i obrazloženi prijedlozi bili su proslijeđeni radnoj grupi imenovanoj od strane ICOM središnjeg ureda;

- po pozivu organizatora (Europska asocijacija za interpretaciju baštine - Interpret Europe) ICOM Hrvatska bio je prisutan na redovitoj godišnjoj konferenciji Europske asocijacije za interpretaciju baštine koja se održala u Kőszegu, Mađarska 25. i 26. ožujka tekuće godine.

Suradnja s Interpret Europe, posebice glede zajedničke prijave na Europske projekte je postignuta;

- 06. i 07. travnja ostvareno je gostovanje u Sloveniji na regionalnom baštinskom/muzejskom skupu u čiju je organizaciju bio uključen i Nacionalni odbor ICOM Slovenija. Na istom je održano predavanje i dogovor oko bilateralne suradnje između dva nacionalna ICOM odbora;

- krajem travnja Željka Jelavić, članica Izvršnog odbora ICOM međunarodnog komiteta ICOM-CECA (međunarodni komitet za edukaciju i kulturnu akciju) sudjelovala je na skupu navedenog, uključujući i sastanku vezanom uz organizaciju godišnje konferencije ICOM-CECA međunarodnog komiteta i njegov budući strateški razvoj;

- 18. svibnja (Međunarodni dan muzeja) i nastavno 19. svibnja kulminirale su akcije Hrvatskog nacionalnog komiteta ICOM predstavljanjem projekata Osvajanje teritorija muzeja i Participativni muzeji u zajednici, uključujući razgledavanje ostvarenih muzejskih intervencija i razgovor s kustosima, autorima i mentorima. Konkretno u suorganizaciji s Prirodoslovnim muzejom Rijeka, ICOM Hrvatska proveo je projekte Participativni muzeji u zajednici i Osvajanje teritorija muzeja koji su na Međunarodni dan muzeja dosegli svoj vrhunac, predstavljanje intervencija u muzejima koje na kreativan i zaigran način interpretiraju muzejsku građu. Pored originalnog muzejskog predmeta bili su izloženi i radovi publike, nastale kao asocijacije ili reakcije na muzejske predmete. Uključivanje publike u kreativni proces i uvažavanje kompetencija koje oni donose jedan je od načina razvoja muzejskih ustanova u Hrvatskoj na čemu ICOM Hrvatska inzistira, i ovim je značajno doprinjeo. Nastanak više od 60 radova koordinirali su mentori iz ustanova: HNK Ivana pl. Zajca, Centar tehničke kulture Rijeka, Akademija primijenjenih umjetnosti Rijeka, Centar za biomodeliranje i inovacije u medicini te Hrvatska čitaonica sela Kut. Muzejske ustanove u kojima su se mogle razgledati intervencije publike bili su: Prirodoslovni muzej Rijeka, Pomorski i povijesni muzej hrvatskog primorja Rijeka, Creski muzej, Narodni muzej i galerija Novi Vinodolski, Muzej grada Crikvenice, Lošinjski muzej i Ustanova Ivan Matetić Ronjgov;

- od 04. do 08. lipnja tekuće godine, u organizaciji Instituta Ruđer Bošković, u suradnji s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA) i Laboratorijem za radijacijsku kemiju i dozimetriju, te pokroviteljstvo ICOM Hrvatska održan je međunarodni stručno-znanstveni skup *“Technical Meeting on Strategies for the Preservation and Consolidation of Cultural Heritage Artifacts through Radiation Processing”* koji je izazvao značajnu pažnju ICOM Hrvatska članova, posebice kolega iz Hrvatskog restauratorskog zavoda ali i drugih kolega zainteresiranih za teme zaštite kulturne baštine;

- početkom lipnja ICOM središnji odbor, putem ICOM Generalne skupštine odlučila je oko tema Međunarodnog dana muzeja za 2020. godinu (Muzeji za različitost i uključivost - *Museums for Diversity and Inclusion*) i 2021. godinu (Muzeji: nadahnuti budućnost - *Museums: Inspiring the Future*), teme koje reflektiraju i prijedloge članova Hrvatskog nacionalnog komiteta ICOM;

- 16. lipnja 2018. godine održano je (prvo) ICOM Hrvatska gostujuće predavanje, kolege iz Švedske (Prof. Mattias Legnér, Odsjek za povijest umjetnosti, Sveučilište Uppsala – Gotland, Švedska) pod naslovom “Ciljanje, sigurnost i zaštita kulturnih dobara u sukobima od kraja 19. stoljeća do danas”;

- sredinom srpnja ICOM Hrvatska, u sklopu aktivnosti razvijanja međunarodne suradnje i kao jedan od partnera (uz ICOM-ICME, ICOM Norveška, ICOM Njemačka, te ICOM Pakistan) na mini projektu “*Re-Imagining the Human: Exploring Best Practice in Object-led work with Ethnographic Collections*” pozvao je ICOM Hrvatska članove na aktivno sudjelovanje na konferenciji koja se održala 28. i 29. studenog 2018. u Londonu (*Garden Pavilion, Horniman Museum and Gardens, London, UK*) na zadanu temu projekta. Pozvani ključni predavač bila je kolegica Dr. Sandra Dudley, predstojnica muzeologije/muzejskih studija Sveučilišta u Leicesteru (UK), jednog od najprestižnijih u svijetu. Poziv/projekt uključivao je ostvarenje/podršku minimalno 4 kandidata (s prihvaćenim izlaganjem) putem osiguranih kratkoročnih stipendija;

- sredinom srpnja, Branimir Prgomet (kustos, Tehnički muzej Nikola Tesla Zagreb), redoviti član ICOM Hrvatska dobio je stipendiju za sudjelovanje na godišnjoj skupštini ICOM-CIMUSET (međunarodni komitet za tehničke i znanstvene muzeje) u Ottawi, Kanadi u listopadu tekuće godine. Stipendija je ostvarena preporukom ICOM Hrvatska predsjednika i izvršnog odbora;

- krajem srpnja ICOM Hrvatska uputio je poziv svim svojim članovima za predlaganje programa i aktivnosti za 2019. godinu koje će naknadno biti uvrštene u ICOM Hrvatska planirane i prijavljene aktivnosti po različitim natječajima i različitim kategorijama, ovisno o interesu članstva;

- u kolovozu tekuće godine ICOM Hrvatska podržao je (preporukom) sudjelovanje ICOM Hrvatska člana Matije Dronjića na Međunarodnom Forumu mladih muzejskih profesionalaca (International Forum of Young Museum Professionals) u gradu Fuzhou, Kina planiranog za 23. do 26. studeni 2018;

- do 15. rujna 2018. godine prijavljene su ICOM Hrvatska aktivnosti i programi za 2019. prema natječaju Ministarstva kulture Republike Hrvatske;

- ICOM Hrvatska bio je suorganizator konferencijske radionice / konferencije The Best in Heritage 2018. u Dubrovniku;

- 25. rujna 2018. godine u Prirodoslovnom muzeju Rijeka održano je drugo gostujuće predavanje u organizaciji ICOM Hrvatska, unutar ciklusa gostujućih predavanja tijekom 2018. godine pod naslovom “*Heritage, tourism and the role of interpretation in delivering added value for the site and the visitor*” koje je održao Bill Taylor (član Nadzornog odbora Europske asocijacije za interpretaciju baštine, te vlasnik savjetodavne tvrtke Bill Taylor Associates,

(Škotska);

- ICOM Hrvatska bio je partner u organizaciji Druge međunarodne konferencija „Sigurnost kulturne baštine SIGART 2018.“ koja se održala u Varaždinu 18. listopada 2018., u organizaciji Hrvatskog instituta za urbanu sigurnost i pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, te Varaždinske županije;

- sredinom listopada Hrvatski nacionalni odbor ICOM, po prijedlogu predsjednice Goranke Horjan (Hrvatska) Regionalne alijanse ICOM SEE, te Tanje Roženberger (Slovenija, potpredsjednica) i Biljane Đorđević (Srbija, tajnica Alijanse) podržao je definiranje/formiranje obilježavanja 17. listopada kao Međunarodnog dana nematerijalne baštine budući da je na taj datum 2003. godine u Parizu usvojena UNESCO-ova Konvencija za zaštitu nematerijalne kulturne baštine. I istog je proizašla inicijativa, akcija #OCT17ICH kojom se ideji inicijativi osigurao vidljivost koju ICOM Hrvatska svesrdno podržava;

- 21. listopada ICOM Hrvatska pozvao je sve svoje članove na sudjelovanje u ICOM Europa aktivnostima, posebice predstojećoj ICOM Europe konferenciji pod nazivom „Museums, Borders and European Responsibility - 100 years after WW1“ koja se održala u Koblenzu, Njemačka 23. do 25. studenog 2018, te jednako tako i radionici „Memorial Spaces in Museological Contexts“ planiranoj da se održi u gradu Guimarãesu, Portugal od 02. do 04. svibnja 2019. Za oba događanja, konferencije/radionice osigurana je moguća podrška, potpora od strane organizatora za članove ICOM nacionalnih odbora, ovdje ICOM Hrvatska članova koji su zainteresirani za aktivnu suradnju/izlaganje;

- 28. i 29. studenog 2018. u Londonu (Garden Pavilion, Horniman Museum and Gardens, London, UK), u sklopu aktivnosti međunarodne suradnje (uz ICOM-ICME, ICOM Norveška, ICOM Njemačka, te ICOM Pakistan) na mini projektu „Re-Imagining the Human: Exploring Best Practice in Object-led work with Ethnographic Collections“, Mario Buletić (član ICOM Hrvatska, i član Izvršnog odbora ICOM-ICME) sudjelovao je na navedenoj konferenciji izlaganjem i prijedlozima oko razvoja daljnjih aktivnosti ICOM-ICME međunarodnog ICOM komiteta zaduženog za etnografske muzeje;

- 04. prosinca 2018. godine u Muzejskom dokumentacijskom centru (Zagreb) održano je treće gostujuće predavanje u organizaciji ICOM Hrvatska, unutar ciklusa gostujućih predavanja tijekom 2018. godine pod naslovom „Gates to knowledge: The role of university museums, collections and heritage in the 21st century“ koje je održala dr. Marta C. Lourenço (predsjednica ICOM -UMAC, ICOM međunarodnog komiteta za sveučilišne muzeje). Kolegica Marta C. Lourenço u svom izlaganju adresirala je ulogu sveučilišnih muzeja i sveučilišnih zbirki danas s posebnim osvrtom na promjene kojima se navedene svjedočile u posljednjih 20-tak godina;

- 16. prosinca tekuće godine ICOM Hrvatska prijavio je središnjem uredu ICOM u Parizu prijedlog za dva tzv. posebna ICOM projekta (ICOM Special projects) za implementaciju tijekom 2019. godine;

- ICOM Hrvatska je tijekom 2018. godine ostvario niz dogovora o daljnjoj suradnji s brojnim ICOM nacionalnim komitetima (ICOM Slovenija, ICOM Bosna i Hercegovina, ICOM Portugal, ICOM Irska, ICOM Srbija, ICOM Makedonija, ICOM Češka Republika, ICOM Slovačka, ICOM Italija).

ICOM HRVATSKA ČLANOVI U MEĐUNARODNIM ICOM ODBORIMA

ICOM Hrvatska članovi, u funkciji predsjednika ili članova Izvršnih odbora ICOM međunarodnih komiteta ostvarili su značajni međunarodni utjecaj u promicanju hrvatske muzejske teorije i prakse, te definiranju smjernica razvoja muzejske djelatnosti u svijetu u protekloj i mogućnostima iste u narednim godinama. Isti su to ostvarili ponajprije slijedeći pojedinci (premda ne samo oni) kroz funkcije, kako slijede:

- **Darko Babić**, kao predsjednik ICOM-ICTOP međunarodnog komiteta;
- **Goranka Horjan**, kao predsjednica ICOM regionalne alijanse za Jugoistočnu Europu (ICOM-SEE)
- **Markita Franulić**, kao članica Izvršnog odbora ICOM-CIMUSET međunarodnog komiteta & ICOM SEE regionalne alijanse;
- **Mario Buletić**, kao član Izvršnog odbora ICOM-ICME komiteta (pozicija: webmaster);
- **Željka Jelavić**, kao članica Izvršnog odbora ICOM-CECA komiteta (pozicija: konferencijska koordinatorica).

Ovdje vrijedi posebno istaknuti da su navedeni hrvatski muzealci (ICOM Hrvatska članovi) izborom na funkcije međunarodnih komiteta nedvosmisleno prepoznati na međunarodnoj razini. Sukladno navedenom međunarodnu vidljivost hrvatskog muzejskog djelovanja kroz kanale koje omogućuje ICOM, i posebice njegovi međunarodni odbori svakako bi trebalo značajno sustavnije (i nadasve izdašnije) podržavati s obzirom na rezultate i ugled koji isti ostvaruju.

Izveštaj (datiran s 27. prosinca 2018.) sastavio:
dr.sc. Darko Babić, predsjednik ICOM HRVATSKA